Kwalitatief onderzoek naar de visie van mantelzorgers op het stoppen van antidepressiva bij thuiswonende ouderen en ouderen verblijvend in woonzorgcentra

Haio: Bryssinck Laure , U.G.
Promotor: VAN LEEUWEN Ellen , U.G.
Praktijkopleider: DEPAEPE Joachim , LOOTENS Tom , MASSAER Bart , MORTIER Frederik , TRAEN Stephanie , VAN SASSENBROECK Diederik

Context: Het langdurig gebruik van antidepressiva, langer dan aanbevolen volgens richtlijnen, neemt toe. Ouderen vertegenwoordigen de grootste groep van gebruikers van antidepressiva, hoewel zij omwille van hun leeftijd en polyfarmacie heel wat ongewenste effecten en interacties kunnen ervaren. Om het - langer dan noodzakelijk - antidepressivagebruik bij ouderen te kunnen stoppen moet er eveneens aandacht zijn voor de mantelzorger die vaak een belangrijke rol op zich neemt in de zorg voor de oudere, inclusief het medicatieproces.

Onderzoeksvraag: Wat is de visie van mantelzorgers op het stoppen van langdurig gebruik van antidepressiva bij thuiswonende ouderen en ouderen verblijvend in woonzorgcentra?

Methode: Er werden elf semi-gestructureerde face-to-face interviews afgenomen bij mantelzorgers van 75-plussers (thuiswonend of verblijvend in woonzorgcentra) die reeds meer dan een jaar antidepressiva namen in kader van een depressie, klinisch stabiel waren en van wie de behandelende huisarts oordeelde dat het antidepressivum gestopt kon worden. De interviews werden getranscribeerd en nadien thematisch geanalyseerd.

Resultaten: Mantelzorgers geven meerdere barrières en facilitatoren aan bij het stoppen van antidepressiva bij de oudere. Deelnemers zijn minder geneigd om antidepressiva te stoppen omwille van het ervaren positieve effect bij de oudere. Ze zijn bovendien angstig voor een mogelijk herval dat niet alleen een negatieve impact kan hebben op de oudere en zijn functioneren, maar ook op zichzelf door de mogelijke nood aan extra zorg voor de oudere. De kennis van deelnemers over antidepressiva en een depressie is beperkt. Het stopproces lijkt voor hen moeilijk, waardoor er volgens hen nood is aan bijkomende ondersteuning van de huisarts en andere hulpverleners voor de oudere. Een goed sociaal netwerk en stabiele levensomstandigheden zouden het stopproces volgens mantelzorgers eveneens kunnen faciliteren.

Conclusie: De visie van mantelzorgers op het stoppen van langdurig gebruik van antidepressiva wordt beïnvloed door meerdere factoren. Er is nood aan meer kennis om de noodzaak van een stop te begrijpen. Mantelzorgers zijn potentiële partners voor huisartsen bij het stoppen van antidepressiva. Om die reden is het noodzakelijk dat huisartsen, met akkoord van de patiënt, mantelzorgers betrekken bij het stopproces.